

prof. dr hab. Przemysław Pałka
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: dyrygentura
Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego
w Poznaniu

Poznań, 6.06.2022

Recenzja

pracy doktorskiej mgr. Dominika Mielko sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie dyrygentura, wszczętym przez Radę Wydziału Edukacji Muzycznej Akademii Sztuki w Szczecinie

Zlecniodawca recenzji:

Rada Wydziału Edukacji Muzycznej Akademii Sztuki w Szczecinie, pismo z dnia 6.04.2021. Przewód doktorski prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Promotorem pracy jest prof. dr hab. Urszula Bobryk.

Podstawowe dane o kandydacie:

Pan mgr Dominik Mielko jest absolwentem Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st. im. K. Lipińskiego w Lublinie, w klasie fortepianu prof. T. Bogdanowskiej. W latach 2010 - 2013 był studentem RNCM (Royal Northern College of Music) Manchester, w klasie fortepianu prof. Colina Stone'a i klasie klawesynu prof. Juliana Perkinsa i Rogera Hamiltona. W 2014 roku ukończył Studia licencjackie na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, na kierunku instrumentalistyka, w specjalności klawesyn w klasie prof. Leszka Kędrackiego. W 2016 roku ukończył studia magisterskie na Wydziale Artystycznym UMCS, na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej w dwóch specjalnościach: prowadzenie zespołów w klasie dyrygowania prof. Urszuli Bobryk i muzyka sakralna w klasie organów prof. Gabrieli Klauzy. W 2018 roku

ukończył Podyplomowe Studia Menedżerów Kultury w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Od 2013 roku jest korepetytorem i II dyrygentem w Akademickim Chórze Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. W latach 2014 - 2016 był akompaniatorem w chórze Filharmonii Lubelskiej w zespole muzyki dawnej *Konfraternia Caper Lublinensis*, a od 2018 do chwili obecnej kieruje Zespołem Muzyki Dawnej Filharmonii Lubelskiej. Od 2017 roku pracuje w Instytucie Muzyki WA UMCS w Lublinie na stanowisku asystenta. Od 2015 roku współpracuje z Zespołem instrumentów dawnych *Senza Battuta*, jako dyrygent i klawesynista. Od 2017 roku dyryguje Zespołem wokalnym Lubelskiej Akademii Muzyki Dawnej. Od 2013 roku współpracuje też jako dyrygent i klawesynista z Orkiestrą Trybunału Koronnego, a od 2017 także z Kammerorchester der Jenaer Philharmonie. Od 2015 roku jest prezesem Lubelskiej Akademii Muzyki Dawnej. Koncertuje jako dyrygent i klawesynista. W latach 2010 - 2019 występował kilkadziesiąt razy, dyrygując utwory chóralne a cappella, ale także duże dzieła wokально-instrumentalne i symfoniczne takich kompozytorów, jak: J. S. Bach, Dietrich Buxtehude, G.F. Haendel, L. van Beethoven, J. Brahms, R. Padlewski, P. Łukaszewski. Od 2004 roku jest członkiem Polskiego Związku Chórów i Orkiestr i członkiem Rady Artystycznej PZChO Oddziału w Lublinie, a od 2014 także członkiem Akademickiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. M. Hajnosa. Współzałożyciel, członek i dyrygent Zespołu Muzyki Dawnej *Senza Battuta*, który istnieje od 2015 roku, a także współzałożyciel i prezes stowarzyszenia Lubelska Akademia Muzyki Dawnej od 2016 roku. Dyrektor Festiwalu ANIMA MUNDI '2018. Od 2017 roku jest członkiem Rady Artystycznej Konkursu dla Kompozytorów Lubelskich CANTANTES LUBLINENSIS 2017, 2018, 2019. Członek Rady Artystycznej i Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Chóralnej CANTANTES LUBLINENSIS '2019.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pana mgr. Dominika Mielko pod tytułem ***Chorał protestancki - muzyczne dziedzictwo Marcina Lutra w wybranych kantatach barokowych*** składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym audio i wideo oraz opisu - rozprawy doktorskiej, które stanowią integralną całość. Prezentacja dzieła artystycznego odbyła się 20 września 2020 roku w Filharmonii im. H. Wieniawskiego w Lublinie.

Dzieło artystyczne, to koncert muzyki barokowej *Czas to Miłość* (W hołdzie Prymasowi Tysiąclecia w roku beatyfikacji) pod dyrekcją mgr. Dominika Mielko, podczas którego wykonano następujące utwory:

- J. S. Bach - Kantata *Schwingt freudig euch empor* BWV 36
- J. Pachelbel - Kantata *Christ lag in Todesbanden*
- M. Luter - Motet *Non moriar sed vivam*
- J. S. Bach - Kantata *Ein feste Burg ist unser Gott* BWV 80

Wykonawcami byli:

Zespół Wokalny i Instrumentalny Lubelskiej Akademii Muzyki Dawnej

oraz soliści:

Małgorzata Grzegorzewicz-Rodek - sopran

Piotr Olech - alt

Zbigniew Malak - tenor

Paweł Michalczyk - bas

Dominik Mielko - dyrygent

Koncert rozpoczęła Kantata *Schwingt freudig euch empor* BWV 36 J. S. Bacha, przeznaczona na pierwszą niedzielę adwentu. Początek zabrzmiał radośnie. Dyrygent zadbał o precyzję wykonania i właściwe frazowanie. Czytelnym ruchem czuwał nad akompaniamentem we wszystkich ariach. Chorały zabrzmiały pięknie i duża w tym zasługa dobrze poprowadzonego przez dyrygenta chóru, który dodatkowo wykazał się nienaganną dykcją w języku niemieckim. W części VI (Chorał - Tenory) uwagę zwróciła precyzja oboistów w relacji z długimi nutami w tenorach, w której dyrygent miał swój znaczący udział. Styl barokowy został zachowany mimo pojawiającego się chwilami nadmiernego vibrato w partiach wokalnych. Świadomy tego doktorant odnosi się do tego zjawiska w części opisowej. Wyjątkiem pod tym względem jest kreacja wokalna Piotra Olecha, którego głos i piękne wykonanie podkreśliło stylowość tej części kantaty. Bardzo podobały się też fragmenty wykonane przez Pawła Michalczyka - bas, u którego uwagę zwróciła także wyrazistość tekstu oraz pięknie poprowadzony i wykonany przez solistów dialog skrzypiec z sopranem w części VII (aria *Auch mit gedampfen...*).

W kolejnej części koncertu Doktorant zaprezentował Kantatę *Christ lag in Todesbanden* Johanna Pachelbela, na sześciogłosowy chór, zespół smyczkowy i grupę continuo. Utwór skomponowany na święto Zmartwychwstania Pańskiego rozpoczyna stylowo poprowadzony wstęp instrumentalny, do którego dołącza precyzyjnie realizujący wokalną partię chór. Kantata zabrzmiała uroczyście, stylowo poprowadzona przez dyrygenta. Chór znów zachwyca dykcją, która podkreśla artykulację w poszczególnych częściach. Akompaniament w kolejnych ariach znów dyskretnie, ale czytelnie poprowadzony przez Doktoranta.

Na zakończenie prezentacji dzieła artystycznego zabrzmiała Kantata BWV 80 Jana Sebastiana Bacha, *Ein feste Burg ist unser Gott*. Utwór składa się z ośmiu części i był mocnym akcentem kończącym prezentację dzieła artystycznego Doktoranta. Wykonanie znanego motetu M. Lutra *Non morial sed vivam* a cappella zanim zabrzmiała muzyka Bacha, okazało się trafnym pomysłem dyrygenta, bezpośrednio wprowadzającym słuchacza do protestanckiej kantaty BWV 80. Tutaj Doktorant wykorzystał instrumentację Wilhelma Friedmanna Bacha, który już po śmierci Jana Sebastiana, do trzech obojów

i kwintetu smyczkowego dopisał partię trzech trąbek i kotły. Taki skład zdecydowanie podkreślił wyjątkowo uroczysty charakter utworu napisanego przez Mistrza na święto reformacji i tak właśnie zabrzmiał pod ręką Doktoranta. Dyrygent precyzyjnie, pewnie i czytelnym gestem poprowadził kantatę, dbając szczególnie o wejścia poszczególnych głosów w imitacjach i dyskretnie akompaniując w ariach. Trzeba też zauważyć znakomitą współpracę wszystkich wykonawców z dyrygentem, którzy bardzo dobrze reagowali na gesty dyrygenta i w rezultacie bardzo dobrze wywiązali się z trudnego zadania realizacji koncertu barokowego zgodnie z intencją dyrygenta. Kantata BWV 80 J. S. Bacha zakończyła prezentację doktorskiego dzieła artystycznego mgr. Dominika Mielko. Koncert bardzo się podobał i został nagrodzony gromkimi brawami.

Podsumowując prezentację całego doktorskiego dzieła artystycznego trzeba zauważyć, że choć nagrania audio i wideo zarejestrowane na nośniku elektronicznym USB są starannie przygotowane, to jednak w nagraniu wideo chwilami daje się zauważyć delikatne przesunięcie obrazu względem ścieżki dźwiękowej. Nie wpływa to jednak na ocenę całości dzieła, które przede wszystkim cechuje staranne przygotowanie przez doktoranta całego aparatu wykonawczego, zarówno pod względem wykonawczym, jak i interpretacyjnym. Szczególnie należy podkreślić dbałość o obsadę instrumentalną i wykorzystanie instrumentów historycznych, a także wokalną - kameralny chór złożony z profesjonalnych śpiewaków, z którymi Doktorant wypracował jednolity brzmieniowo, ale także dobrze przygotowany technicznie do realizacji barokowych utworów zespół. Całość artystycznej prezentacji Doktorant zaplanował i wykonał we właściwych muzyce barokowej proporcjach między poszczególnymi grupami wykonawców, w tym chór kameralny (22 osoby) i 25 instrumentalistów, uzyskując w rezultacie dobre proporcje brzmieniowe między grupą instrumentalną i wokalną, co podkreśliło stylowość wykonania. Tak właśnie realizując dzieło artystyczne w postaci koncertu muzyki barokowej, w tym kantat Jana Sebastiana Bacha i Johanna Pachelbela, Doktorant zdecydowanie wykazał się wiedzą i dużym doświadczeniem w prowadzeniu wokarno-instrumentalnych utworów barokowych. Bardzo dobrze przygotował wszystkich wykonawców do realizacji tej trudnej muzyki. Podczas koncertu cały czas panował nad prawidłową realizacją partytur. Poprowadził utwory czytelnym ruchem, dbając o wszystkie szczegóły zawarte w partyturze, w tym dokładność rytmiczną, precyzję wejść w imitacjach, intonację, frazowanie, dynamikę z zachowaniem odpowiednich proporcji między grupami wykonawców. Przedstawił się także jako doświadczony akompaniator w częściach realizowanych przez solistów.

Koncert doktorski mgr. Dominika Mielko nie jest oczywiście całkowicie pozbawiony usterek. Doktorant sam zdaje sobie sprawę z np. nadmiernego chwilami vibrato w partiach wokalnych, drobnych problemów intonacyjnych, czy nierówności, wynikających często z przyczyn nie do końca zależnych od dyrygenta. Doktorant wspomina o tym w części opisowej, co oznacza, że sam jest tych niedoskonałości świadomy. Zdaniem recenzenta nie mają one jednak istotnego wpływu na ocenę całości artystycznej prezentacji. Wydaje się zatem, że w rezultacie Pan mgr Dominik Mielko dobrze wywiązał się z postawionego sobie w pracy doktorskiej zadania, osiągając bardzo dobry efekt końcowy. Osiągnięcie

takiego efektu jest z pewnością wynikiem znakomitego przygotowania zawodowego doktoranta, doświadczenia i zdobytej wiedzy.

Przedstawione dzieło artystyczne przyjmuję i oceniam pozytywnie.

Kształt zaprezentowanego dzieła artystycznego i założony cel artystyczny dokumentuje opis dzieła artystycznego - rozprawa doktorska pt. ***Chorał protestancki - muzyczne dziedzictwo Marcina Lutra w wybranych kantatach barokowych.***

Trzeba podkreślić, że zaprezentowany na nagraniu koncert i część opisowa dzieła artystycznego ściśle się ze sobą wiążą i stanowią integralną całość pracy doktorskiej. W pracy pisemnej można wyodrębnić części opisowe i analityczne. Liczy ona 106 stron. Składa się z trzech rozdziałów, podsumowania, bibliografii i aneksu w postaci programu koncertowego.

Opis rozpoczyna się odwołaniem do wielowiekowej tradycji chorału gregoriańskiego, jako fundamentu muzyki w kościele. W tym kontekście Doktorant przechodzi do postaci Marcina Lutra i jego pojmowaniu roli muzyki w kościele, ale także w życiu codziennym. Zarys twórczości reformatora dopełnia całości obrazu jego postaci i jest punktem wyjścia do kolejnych rozważań. W dalszej części doktorant stara się przedstawić ewolucję muzycznych założeń ojca reformacji, w oparciu o wybrane kantaty chorałowe J. Pachelbela i J. S. Bacha. Wyczerpująco opisuje sylwetki obu kompozytorów, ich wzajemne relacje, podkreślając ich wkład w dynamiczny rozwój muzyki protestanckiej w okresie Baroku, nawiązującej do melodii chorałowych ułożonych przez Marcina Lutra. Na tym tle doktorant przechodzi już do wykonanych podczas prezentacji dzieła artystycznego utworów. Analizuje poszczególne fragmenty, wskazując precyzyjnie miejsca, w których kompozytorzy wykorzystali melodie chorałowe Marcina Lutra. Szczególnie ciekawe wydaje się tutaj porównanie warstwy muzycznej i obsady wykonawców w kantatach J. Pachelbela i J. J. Bacha. Liczne przykłady nutowe pogłębiają czytelność tego opisu. Obszerna tabelka, w której doktorant zebrał nazwiska wielu kompozytorów nawiązujących w swej twórczości do wybranych melodii chorałowych Marcina Lutra w czasach od klasycyzmu do współczesności, wskazuje na nieustającą popularność i duże zainteresowanie chorałami reformatora na przestrzeni wieków. Wśród wymienionych przez doktoranta wielu twórców, których chorał protestancki stał się twórczą inspiracją znajdujemy takie nazwiska jak: W. A. Mozart, F. Mendelssohn, C. M. Weber, C. Saint-Saëns, R. Wagner, J. Brahms, G. Mahler, H. Berlioz i A. Schoenberg.

Dalej doktorant szczegółowo uzasadnia wybór programu koncertu doktorskiego, wymieniając kolejne elementy, które miały istotny wpływ na ostateczną decyzję w tym względzie. Pisząc o organizacji koncertu, Doktorant dodatkowo zwraca uwagę na dotkliwe problemy, wynikające z rozmaitych ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19, co m.in. miało wpływ na wstępne plany, co do obsady wykonawców. Włączenie do wybranych wykonawców Akademickiego Chóru Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, z którym doktorant

od lat współpracuje w charakterze drugiego dyrygenta i korepetytora - okazało się niemożliwe ze względu na ograniczoną ilość wykonawców na scenie. Ostatecznie utwory wykonali profesjonalni artyści.

W dalszej części Doktorant ciekawie opisuje przebieg pracy nad przygotowaniem utworów J. Pachelbela i J.S. Bacha. Wiele uwagi poświęca warstwie słownej, w tym tłumaczeniu tekstów na język polski. Uważa, że zrozumienie treści jest warunkiem dobrego wykonania. Zwraca też uwagę na prawidłową wymowę w języku niemieckim, podkreślając wagę tkwiącej w niemieckim tekście artykulacji. Warunkiem dobrego wykonania jest także systematyczna praca nad techniką głosową w chórze, istotną w realizacji trudnych figur barokowych. Wreszcie praca nad uzyskaniem jednolitej barwy, także w relacji z warstwą instrumentalną, realizowaną na instrumentach historycznych. Wszystko także w kontekście trudnej akustycznie - jak pisze Doktorant - sali koncertowej Filharmonii Lubelskiej. Dalej autor płynnie przechodzi do bardziej szczegółowej analizy problemów wykonawczych i interpretacyjnych. Tutaj znów czytelność opisu pogłębiają liczne przykłady nutowe.

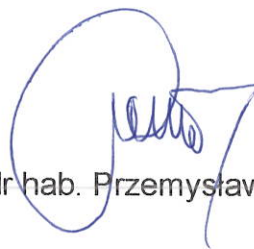
Opis dzieła artystycznego zamyka bibliografia, z której doktorant korzystał w procesie przygotowania i realizacji pracy doktorskiej. Obok literatury podstawowej i pomocniczej znaleźć tu można spis partytur. Staranny dobór wszystkich pozycji świadczy o rzetelnym przygotowaniu doktoranta do realizacji pracy doktorskiej. Dopelnieniem całości jest aneks, w którym doktorant umieścił jedynie program koncertu doktorskiego. Trzeba zauważyć, że w części opisowej brakuje streszczenia w języku polskim i angielskim. Praca jest poprawnie opracowana pod względem redakcyjnym i merytorycznym. Napisana językiem doświadczonego praktyka - dyrygenta, który w opisie swojego dzieła artystycznego w całości wykazał się rzetelną wiedzą zawodową w zakresie chorału protestanckiego i zagadnień wykonawczych muzyki wokalnie-instrumentalnej Baroku, w tym wybranych kantat J. Pachelbela i Johanna Sebastiana Bacha.

Opis dzieła artystycznego przyjmuję i oceniam pozytywnie.

Konkluzja

W oparciu o dokonaną ocenę przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej Pana mgr. Dominika Mielko na temat ***Chorał protestancki - muzyczne dziedzictwo Marcina Lutra w wybranych kantatach barokowych***, składającej się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym audio i wideo oraz jego opisu, stanowiącej łącznie pracę o powyższym tytule stwierdzam, że kandydat wykazał się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne oraz posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i artystycznej. Przedstawiona do recenzji praca stanowi oryginalne dokonanie artystyczne i tym samym spełnia warunki określone w art.3.ust.1 Ustawy z dnia 14 marca 2013 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj.Dz.U.217 poz.1789 z późniejszymi zmianami).

Wnoszę o jej przyjęcie i dopuszczenie do publicznej obrony.

prof. dr hab. Przemysław Pałka